

KÖNYVEK

VALLÁSIKÖRKÉP

Barangolás Török Péter Magyarországivallásikalauz2004 című könyvében

HEGEDŰS Rita

Budapesti Corvinus Egyetem, Szociológia és Szociálpolitikai Tanszék
H-1093 Budapest, Fővám tér 8.; e-mail: rita.hegedus@uni-corvinus.hu

Török Péter: *Magyarországivallásikalauz2004*. Budapest: Akadémiai Kiadó, 2004.

Hamagkérdések, valószínűleg mindenimnazista fújja, melyek ma Magyarországon a legnagyobb házak. Katolikus, református, evangélikus. Tíz és ötvenszázalék közötti az ismertség – azaz a felnőtt népességből ilyen arányban tudják őket fejbe megnevezni – továbbá hét háznak, vallási közösségnek, száztalálgató és 6,4 fellekezet (Tomka 2000: 34–37). De vajon tudunk-e ennyitől többet ezekről a közösségekről? Tudjuk-e, honnan jöttek, mit tanítanak, hogyan épülnek fel szervezettileg? Kit kell megkeresnünk, ha érdeklődünk, holtalálunk tovább információkat?

A *Magyarországi vallási kalauz 2004* című könyv arra a feladatra vállalkozik, hogy – amint címe is, kétségtelenül az első ban is jelzi – mint egy kalauzként melénk szegeződjön a Magyarországon működő vallási közösségek ismerésében. Lényegében tömör bemutatás adja az országban létező összes bejegyzett háznak. Ez a vállalkozás – akár csak egy úti könyv esetében – hálátlan, mert mindig lesznek olyan látványok (itt: közösségek), amelyek valamiért ki maradnak a kötetből, vagy mint olyan ismeretesekek, amelyek nem nyelik el mindenki tetszését. Az adatgyűjtés állítólag minden esetben igyekezett mindkét nehézség ellen védekezni: magukat a közösségeket keresték meg kérdéseivel, szótárunk is átnevezte megjelentetés előtt az anyagot.¹ A mű maga nemben páratlan: ilyen részletes kézzel színt az összes Magyarországon létező vallási közösségről nem volt még a kezünkben munka. A döntéshozóktól kezdve a vallást tudományosan tanulmányozókon át azokig a „hétköznapi” emberekig, akik pusztán kíváncsiak egy-egy vallási csoportra, mindenki hasznosul foroghatja a könyvet.

A kötet mögötti tudományos kutatás igen széles körű volt: a széles egyetemválasztó dományi tanszékének felkezet kutatásakere tében kérdőívet állítottak össze, in-

1 Más kérdés, hogy voltak, akik nem vállalkoztak az interjúra, illetve nem minden ház volt elérhető, egyesek többször (többnéven) regisztráltak magukat, vagy nem törlötték magukat, holt nem működnek, így összesen 68 közösséget ért el a kutatás. A többiről csak a hivatalos nyilvántartásban megtalálható adatokat tudjuk közölni a kötetben.

terjüket készítettek az általuk elért összes kisegyházzal, s ezek segítségével felépítettek egy számtató gép szobát. Hosszas vitákon érlelték szempontjait, s ezekről jó néhány konferencián beszámoltak. Mind a bevezető tanulmány, mind az adatár Török Péter munkáját dicséri: ő írta a szöveget, s ő volt az anyaggyűjtés szervezője, veze tő je, va la mint ő ál lí tot ta össze az adat árat.

Na de üs sük fel a könyvet, „barangoljunk” – a szerző-szerkesztő kívánsága szerint! Először is ke res sük meg a „tér ké pet”! Ez ese tünk ben a tar ta lom jegy zék, ami ből meg tudjuk, hogy rész le tes hasz ná la tí út mu ta tó is se gít sé günk re fo gsz ol gál ni a ke res g é lés ben, va la mint ho gy az adat ár áb é cé rend ben² tar tal maz za az egy há za kat, és ho gy – saj ná la to s mó don – nem tar to zik mu ta tó a könyv höz.

Aho gy az út mu ta tó ből is ki de rült, meg kö ze lí tő leg 130 kö zös sé g ről tar tal maz ada to kat a ki ad vá ny. Ha vé gíg ol vas suk a ne ve ket, ta lán az els ő, ami a sze münk be őt lik, ho gy há ny fé le kép pen ne ve zik meg ma gu kat: az egy há zon túl elő fo rd ul a gy ű le ke zet, a kö zös sé g, a rend, a misz szi ó ki fe je zés. Az is meg ál la pít ha tó els ő rá né zés re, ho gy a kö zös sé gek töb b sé ge alig-alig is mert. Ki tud ta pél dá ul az elő tt, ho gy fo r gat ni kezd te e ki ad vá nyt, ho gy lé tezik „Békesség Egyháza”, „(A) Forrás Egyháza”, „Krisztus Budapest Egyháza Közösség”, „Lélek Egyház”, „Myrai Szent Miklós Keresztény Egyház”, „Négyszegletű Apostoli Hit Nemzetközi Egyház”, „Shalom Nyitott Bibliái Gyülekezetek” vagy „Idegen, Fejlettebb Intelligenciákban Hívők Közössége Egyház”? Lá t ha tó, ho gy a kö zös sé gek töb b sé ge va la mi lyen mó don a ke resz té ny sé g he z kö tőd ik, de meg le p ő en sok bud d his ta és hin du (ere de t ű) kö zös sé g is gy ő ke ret vert már nálunk,³ és ak ad jó né há ny ezo te ri kus, New Age tí pu s ű „egy ház” is⁴.

Ha a tá vo lí is mer ke dés utá n el lá to ga tunk a kö zös sé gek lap ja i ra is, a be ve ze tés ben em lí tet tek nek meg fe le lő en ta lál ko zunk rész le tes le í rás sok kal, sz ű k sz a v ű, for má lis vá la sz ok kal és a nyíl vá nos ada tok pusz ta fel so ró lá sá val, s ez utó b bi ak ese tén zá ró jel ben

- 2 Az általános elterjedt gyakorlat szerint a név elős kifejezéseket a névelő után követhető első tartalmasszó szerint soroljuk ábécérendbe, itt azonban nem ezt az eljárást követik. Ennek figyelmen kívül hagyása csak azért jelelt gondot, mert mutatóhíján az ember a tar t a lom jegy zék sze rint ke res si ál ta la is mert kö zös sé ge ket, s bossz an ko dik, ami ko re lő re nem ta lál ja va la me ly i k ű ket. Eh he z ké p est pi cit mu lat sá gos, ho gy ar a vi sz ont fi gyel ta kö nyv ol vas szer kesz tő je, ho gy ak kur á tu san min de n ű tt az igen csak ne h é z kes „elektro niku s le vél-cím” sze re pel jen a bár ide gen, de min de n ű tt hasz ná lt és *Amagyar helyes írás szabályai* sze rint is is mert „e-mail cím” ki fe je zés he lyett. (To vá b bi t ű l zott pre ci zít ás nak – s a ma gyar helyes írás gy a kor lá tá val szem ben áll ó nak – t ű nik a ka to li kus egy ház és az iszlám nagy kez dő be t ű s í rás mód ja a be ve ze tő ré sz ben, his zen itt nem egy-egy sze re zet hi va ta los meg ne ve zé sé ről van szó, ha nem egy köz is mert in té z mé ny, il let ve va ll ás ál ta lá nos em lí té sé ről, ha ez a faj ta í rás mó dan go l szá sz ha tá s ra sa j nos kez d is el ter jed ni.)
- 3 Találomra szemeztetve a nevek ből ide tartoznak „A Tan Kapuja Buddhista Egyház”, a „Buddhista Misszió – Magyarországi Árya Maitreya Mandala Egyház köz sé g”, a „Kar ma Decsen Ő zel Ling T i b e ti Buddhista Közösség”, a „Magyarországi Csan Buddhista Közösség”, a „Magyarországi KRISNA-tudatú Hívők Közössé ge”, a „Ma gyar or szá gi Xuyun Bud d his ta Chan Köz pon tí Egy ház”, a „Ma gyar Vaisnava Hin du Misszió”, az „OM Vishwa Guru Deep Hin du Mandir Mahaprabhuji, a Vi lág min den sé g Gu ru ja Hin du Val á si Kö zös sé g és Szel le mi Is ko la”, a „RIME Tenzin Segrup Ling Rime Bud d his ta Cent rum”, a „Szangye Menlai Gedün, Gyó gy í tó Bud d ha Kö zös sé ge” és a „Vishwa Nirma la Dharma Magyarországi Közössé ge”.
- 4 Amá rem lí tet t „Idegen, Fejlettebb Intelligenciákban Hívők Közössége Egyház”-on túl ide tartoznak például – ne ve al ap ján – rö g tön az els ő té tel: „A Fé ny Lo vag ja i nak és Test vé ri sé g é nek Egy há za”, va gy „A Me ta fi zi kai Ha gy o má ny Egy há za”, az „Ezo te ri kus Ta nok Egy há za, a Szent Ko ro na Egy há za”, a „Ma gyar Bo sz or ká ny szö vet sé g”, az „» ANKH « az Ő rök É let Egy há za”, a „Kelta-Wicca Ha gy o má ny Ő r z ő k Egy há za”, az „Ő s ma gyar Tál to s Egy ház”.

összes, bejegyzett egyháztól, elmondhatom, hogy magam vallászociológiai oktatva megjele nése óta haszonnal forogatom, s használatom hallgatóimmal együtt is a gyűjteményt.

IRODALOM

Tomka M. (2000): Felekezeti különbségek közvéleményben. In Szabó L.–Tomka M.–Horváth P. (szerk.): „...és akik más hisznek?” Budapest: Balassi.